

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tost/43/2017
Identifikačné číslo spisu: 2005010011
Dátum vydania rozhodnutia: 6. decembra 2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2005010011.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Františka Moznera na neverejnom zasadnutí konanom dňa 6. decembra 2017 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného JUDr. H. A. a spol., pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, o sťažnosti náhradnej obhajkyne Mgr. Niny Szalóovej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave zo dňa 8. novembra 2017, sp. zn. 2T/5/2005, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 148 ods. 1 písm. c) Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov) sťažnosť náhradnej obhajkyne Mgr. Niny Szalóovej sa z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e

Uznesením z 8. novembra 2017, sp. zn. 2T/5/2005, Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) podľa § 66 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb.) uložil náhradnej obhajkyne Mgr. Niny Szalóovej poriadkovú pokutu vo výške 1 000 eur. V odôvodnení uznesenia uviedol, že v predmetnej veci vytýčil termín hlavného pojednávania na 8. novembra 2017, pričom tento termín vzala náhradná obhajkyňa na vedomie na predošlom odročenom hlavnom pojednávaní dňa 18. septembra 2017, kde bola prítomná. Podaním zo dňa 24. októbra 2017 obžalovaný súhlasil s vykonaním hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti, čo následne doplnil aj podaním zo 6. novembra 2017. Náhradná obhajkyňa sa na hlavné pojednávanie dňa 8. novembra 2017 nedostavila, pričom svoju neúčast' ospravedlnila podaním zo 7. novembra 2017 elektronickou formou, v ktorom ako dôvod svojej neúčasti uviedla pochybnosť, či obava súdu, že by hlavné pojednávanie pre neprítomnosť zvoleného obhajcu mohlo byť zmarené, je skutočne dôvodná, aby bol vo veci ustanovený náhradný obhajca, a tiež sa obáva, či inštitút ustanovenia náhradného obhajcu nebol použitý na systematické porušovanie základných práv jej klienta. Pre neprítomnosť náhradnej obhajkyne došlo k zmareniu hlavného pojednávania dňa 8. novembra, pričom termín pojednávania jej bol známy od 18. septembra 2017, teda mala dostatok času, aby s primeraným predstihom upovedomila krajský súd, že sa ho z vážneho dôvodu nezúčastní. Krajský súd mal za to, že ospravedlnenie neúčasti náhradnej obhajkyne mu nebolo doručené v dostatočnom časovom predstihu, preto nemohli byť urobené potrebné opatrenia za účelom zabránenia zmarenia hlavného pojednávania (zrušenie termínu a upovedomenie všetkých predvolaných osôb), pričom na uvedené hlavné pojednávanie sa dostavili štyria svedkovia, ktorí nemohli byť k veci vypočutí. Pochybnosti náhradnej obhajkyne o tom, či je na jej ustanovenie skutočne dôvod, považoval

krajský súd za irelevantné, keďže predchádzajúcich konaní sa zúčastnila bez vytykania akýchkoľvek pochybností. Rovnako je nezmyselná aj jej obava, či inštitút náhradného obhajcu nebol použitý na systematické porušovanie základných práv jej klienta, keďže súd ustanovil náhradného obhajcu z dôvodu, aby bolo zabezpečené právo na obhajobu obžalovaného, aby nedochádzalo k zbytočným priet'ahom v trestnom konaní, a aby mohla byť táto trestná vec náležite prejednaná a skončená. Proti tomuto uzneseniu (doručenému prokurátorovi 10. novembra 2017 a náhradnej obhajkyňi 13. novembra 2017) podala náhradná obhajkyňa dňa 15. novembra 2017 sťažnosť (č. I. 2134 spisu). V podanej sťažnosti uviedla, že svoju neúčast' na pojednávaní dňa 8. novembra 2017 riadne ospravedlnila a odôvodnila vo svojom podaní, zaslanom súdu dňa 7. novembra 2017. Ako doplnenie týchto dôvodov uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdením Krajského súdu v Trnave, že z jej strany došlo k zmareniu pojednávania, keďže v konaní je ustanovená za náhradnú obhajkyňu a ako náhradná obhajkyňa sa zúčastnila predchádzajúcich štyroch pojednávaní, pričom každé z nich bolo odročené bez pojednávania. Ďalej uviedla, že Krajský súd v Trnave v telefonickú komunikáciu predchádzajúcej jej ustanoveniu uviedol ako dôvod obavy zo zmarenia hlavného pojednávania dlhodobú práceneschopnosť hlavného obhajcu, JUDr. Jozefa Holiča, preto z jej strany nebol zákonný dôvod neprevziať obhajobu a až pri prvom úkone po prevzatí veci (štúdiu spisu dňa 5. januára 2017) zistila, že hlavný obhajca sa nezúčastňuje pojednávaniu nie zo zdravotných dôvodov, ale z principiálnych dôvodov (porušovanie ústavných práv obžalovaného, spôsobené priet'ahmi v konaní, čo bolo konštatované i nálezom ústavného súdu v konaní pod sp. zn. I. ÚS 133/2017). Náhradná obhajkyňa je toho názoru, že hlavné pojednávanie nie je marené z jej strany, ale je marené z dôvodu zdanlivo patovej situácie vzniknutej uplynutím neprimerane dlhej doby, počas ktorej vo veci nebolo zákonne rozhodnuté. Ďalej vo svojej sťažnosti uviedla dôvody, pre ktoré podľa nej zanikla trestnosť činu a tiež dôvody pre zastavenie trestného stíhania. V závere podanej sťažnosti predložila doklad o svojej práceneschopnosti v dňoch od 3. novembra 2017 do 13. novembra 2017, k čomu však uviedla, že krajskému súdu tento doklad nepredložila, lebo práceneschopnosť nebola dôvodom jej neúčasti na pojednávaní. Nesúhlasí s tým, že by mala byť potrestaná za odmietanie poskytnutia súčinnosti udeľovaním poriadkových pokút a považuje to za odporujúce tak právnym, ako aj morálnym normám. Na základe uvedeného má za to, že nie sú splnené zákonné dôvody na udelenie poriadkovej pokuty a žiada napadnuté uznesenie krajského súdu v celom rozsahu zrušiť. Sťažnosť náhradnej obhajkyne bola dňa 23. novembra 2017 doručená prokurátorovi Krajskej prokuratúry Trnava, ktorý sa k nej do dnešného dňa nevyjadril. Spis so sťažnosťou bol najvyššiemu súdu ako súdu sťažnostnému predložený dňa 29. novembra 2017. Najvyšší súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 147 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb.) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľka podala sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť náhradnej obhajkyne Mgr. Niny Szalóovej nie je dôvodná. S poukazom na námietky náhradnej obhajkyne, týkajúce sa nezákonnosti postupu krajského súdu v predmetnom trestnom konaní, je potrebné hneď na úvod uviesť, že sťažnostný súd v konaní o sťažnosti proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty nie je oprávnený posudzovať správnosť a zákonnosť celého prebiehajúceho trestného konania. Jeho prieskumná povinnosť sa obmedzuje len na správnosť a úplnosť výroku napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (v rozsahu potrebnom na vyslovenie záveru, či v predmetnom prípade boli alebo neboli splnené zákonné podmienky pre uloženie poriadkovej pokuty). Podľa § 66 ods. 1 Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb.) kto napriek predchádzajúcemu napomenutiu ruší konanie alebo kto sa voči súdu, prokurátorovi, vyšetrovateľovi alebo policajnému orgánu správa urážlivo alebo kto bez dostatočného ospravedlnenia neposlúchne príkaz alebo nevyhoví výzve, ktoré mu boli dané podľa tohto zákona, toho môže predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor, vyšetrovateľ alebo policajný orgán potrestať poriadkovou pokutou do 50 000 Sk. Poriadková pokuta predstavuje tradičný spôsob postihu tých osôb, ktoré neuposlúchnu výzvu alebo vydaný príkaz a je jedným z prostriedkov vynútenia splnenia určitej povinnosti podľa Trestného poriadku. Ak je obžalovaný, jeho obhajca alebo svedok riadne a včas upovedomený o hlavnom pojednávaní, je potrebné takéto upovedomenie považovať za príkaz podľa Trestného poriadku, aby sa na hlavné pojednávanie dostavil tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 70 ods. 1 Tr. por. (uznesenie najvyššieho súdu z 29. mája 2013, sp. zn. 3 Tost 17/2013). Dostatočným ospravedlnením v zmysle § 70 ods. 1 Tr. por. sa podľa ustálenej súdnej praxe rozumie včasné, osobné ospravedlnenie podložené lekárskeym potvrdením o práceneschopnosti, alebo iným hodnoverným dokladom, ktorý preukáže závažný dôvod, pre ktorý sa predvolaná osoba úkonu nemohla zúčastniť

(napr. uznesenie najvyššieho súdu z 10. apríla 2008, sp. zn. 1 Tošs 17/2008). Z obsahu predloženého spisového materiálu je zrejmé, že na hlavnom pojednávaní dňa 18. septembra 2017 náhradná obhajkyňa vzala na vedomie odročenie hlavného pojednávania na deň 8. november 2017 o 9:00 hod. (č. l. 2094 spisu) a svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnila emailovým podaním, doručeným do podateľne krajského súdu dňa 7. novembra 2017 o 16:07 hod. (č. l. 2123 spisu), teda necelý deň pred určeným termínom hlavného pojednávania. Pokiaľ náhradná obhajkyňa v podanej sťažnosti argumentuje tým, že svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní dostatočne ospravedlnila tým, že nesúhlasí s postupom krajského súdu v tomto konaní a že v konaní sú systematicky porušované základné práva jej klienta, potom sťažnostnému súdu nie je zrejmé, z akého dôvodu tieto skutočnosti neoznámila konajúcemu súdu skôr ako dňa 7. novembra 2017. Z obsahu zaslaného ospravedlnenia náhradnej obhajkyne, ako aj z podanej sťažnosti je zrejmé, že k týmto záverom musela dospieť postupnom času, pri študovaní spisu a oboznamovaní sa s predmetnou trestnou vecou (ako to vyplýva aj z obsahu jej sťažnosti, v ktorej uvádza, že už pri prvotnom preštudovaní spisu zistila nezrovnalosť medzi dôvodom neúčasti zvoleného obhajcu na hlavných pojednávaniach, uvedeným jej krajským súdom pri telefonickom rozhovore a skutočným dôvodom neúčasti zvoleného obhajcu obžalovaného, vyplývajúcim zo spisového materiálu), teda nešlo o skutočnosti, ktoré by sa dozvedela až deň pred pojednávaním a nemohla by ich súdu oznámiť skôr. Naopak, oznámením svojej neúčasti na hlavnom pojednávaní menej ako 17 hodín pred určeným termínom hlavného pojednávania musela náhradná obhajkyňa predpokladať, že konajúci súd nebude mať reálnu možnosť oznámiť túto skutočnosť ostatným predvolaným osobám (s poukazom na to, že sa zúčastnila predchádzajúceho hlavného pojednávania a vedela, že na termín 8. novembra 2017 budú predvolaní viacerí svedkovia), a teda jej ospravedlnením dôjde k zmareniu tohto pojednávania. Skutočnosť, že náhradná obhajkyňa svojim ospravedlnením neúčasti na hlavnom pojednávaní deň pred pojednávaním sledovala predovšetkým jeho zmarenie, je podľa sťažnostného súdu zrejmá aj z jej (pre sťažnostný súd absolútne nepochopiteľného) konania dňa 8. novembra 2017, uvedenom v úradnom zázname na č. l. 2127 spisu, v zmysle ktorého po telefonickom skontaktovaní sa predsedu senátu krajského súdu JUDr. Sládka s náhradnou obhajkyňou, po tom, ako sa jej predseda senátu predstavil, náhradná obhajkyňa okamžite ukončila hovor. Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že v posudzovanom prípade boli splnené zákonné podmienky pre uloženie poriadkovej pokuty náhradnej obhajkyne, keďže táto neuposlúchla príkaz súdu a bez dostatočného ospravedlnenia sa nedostavila na hlavné pojednávanie. Z tohto dôvodu najvyšší súd rozhodol tak, že jej sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu o uložení poriadkovej pokuty ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie :

Proti tomto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.